

Інформаційне повідомлення
про виконання рішення Рахункової палати від 11 листопада 2025 року
№ 27-1 “Про розгляд Звіту про результати аудиту відповідності
на тему “Управління державним боргом” об’єктом контролю

Відповідно до Плану роботи Рахункової палати на 2024 рік, затвердженого рішенням Рахункової палати від 23 листопада 2023 року № 28-5 (зі змінами), Плану роботи Рахункової палати на 2025 рік, затвердженого рішенням Рахункової палати від 19 грудня 2024 року № 58-5 (зі змінами), проведено захід державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) – аудит відповідності на тему “Управління державним боргом”. Мета аудиту – надання оцінки відповідності діяльності Міністерства фінансів України (далі – Мінфін) у частині управління державним боргом вимогам нормативно-правових актів та рекомендаціям міжнародних організацій (Світового банку, МВФ), принципам державного управління Програми SIGMA.

Захід державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) проведений в Мінфіні з 06 листопада 2024 року по 25 серпня 2025 року.

Під час вказаного заходу встановлено:

Управління державним боргом протягом 2022–2024 років та I півріччя 2025 року забезпечило здійснення запозичень, обслуговування і погашення державного боргу, інших правочинів з державним боргом, що спрямовані на досягнення збалансованості бюджету та оптимізацію боргового навантаження, проте не було організоване як цілісний процес.

Аудит виявив системні недоліки під час прогнозування, планування, координації та управління, що послаблювало здатність Мінфіну прозоро управляти державним боргом відповідно до створеної нормативно-правової бази та кращих міжнародних практик.

Про результати здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) поінформовано Верховну Раду України (лист від 14.11.2025 № 06-3515) та Кабінет Міністрів України (лист від 14.11.2025 № 06-3514).

Кабінет Міністрів України дав доручення (від 20.11.2025 № 37668/1/1-25) Мінфіну та Державній казначейській службі України (далі – Казначейство) за участю Національного банку України вжити необхідних заходів реагування та про результатами поінформувати Рахункову палату і Кабінет Міністрів України, у разі необхідності прийняття рішення Уряду подати пропозиції в установленому порядку.

Згідно з рішенням Рахункової палати від 11 листопада 2025 року № 27-1 до Мінфіну надіслано Звіт про результати аудиту відповідності на тему “Управління державним боргом”, це рішення, а також план заходів реагування об’єкта контролю на рішення Рахункової палати (лист від 14.11.2025 № 06-3513).

Мінфін не поінформував Рахункову палату про результати розгляду рішення Рахункової палати, заплановані у зв’язку з цим заходи, включаючи

порядок і строки виконання наданих Рахунковою палатою рекомендацій (пропозицій) у терміни, визначені статтею 36 Закону України “Про Рахункову палату”.

Рахункова палата надіслала інформаційний лист нагадування (від 24.12.2025 № 06-3997) про надання інформації щодо реагування Мінфіну на рішення Рахункової палати від 11 листопада 2025 року № 27-1.

Листами від 30.12.2025 № 12020-07-3/38904 і № 12050-12-7/39066 Мінфін поінформував Рахункову палату про результати розгляду рішення Рахункової палати, заплановані та вжиті у зв'язку з цим заходи.

Задля усунення недоліків, виявлених під час проведення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), Рахункова палата надала 15 рекомендацій (пропозицій), виконання яких підлягають контролю.

Основні висновки, рекомендації (пропозиції) та заходи, що були та мають бути вжиті для усунення виявлених недоліків:

1. Висновки Рахункової палати:

1. Кабінетом Міністрів України не забезпечене виконання Плану заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022–2025 роки, схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 року № 1805-р: рішення про початок діяльності Агентства з управління державним боргом України не прийнято. Як наслідок, виконання функції управління державним боргом та контролю за ним забезпечувалось Міністерством фінансів України.

Нормативно-правові акти та організаційно-методологічні засади щодо окремих процесів управління державним боргом в Україні відповідають кращим міжнародним та європейським практикам: Принципам державного управління SIGMA, положенням керівництв Світового банку та Міжнародного валютного фонду “Управління публічним боргом” та “Розробка середньострокової стратегії управління боргом”. Водночас практична реалізація Мінфіном цих вимог є обмеженою.

Управління державним боргом не функціонує як єдиний узгоджений механізм, що свідчить про несистемність та нескоординованість дій у процесі такого управління.

1.1. Управління державним боргом протягом 2022–2024 років та I півріччя 2025 року забезпечило здійснення запозичень, обслуговування і погашення державного боргу, інших правочинів з державним боргом, що спрямовані на досягнення збалансованості бюджету та оптимізацію боргового навантаження.

На 30.06.2025 державний борг України становив 7 402,5 млрд грн (177,8 млрд дол. США), що у 3,1 раза перевищує відповідний показник на початок 2022 року. Співвідношення загального обсягу державного боргу та гарантованого державою боргу до номінального валового внутрішнього продукту (далі – ВВП) на цю дату – 90,9 відсотка.

Основним джерелом фінансування державного бюджету протягом 2022–2024 років та I півріччя 2025 року були державні зовнішні запозичення – 4 314,5 млрд гривень. Частка таких запозичень у загальному обсязі зросла з 46,8 відс. у 2022 році до 74,9 відс. у 2024 році.

За рахунок державних внутрішніх запозичень до загального фонду державного бюджету протягом зазначеного періоду надійшло 2 120,4 млрд гривень.

Отже, борговий портфель України став залежним від зовнішніх кредиторів та характеризується підвищеними валютними ризиками і ризиками рефінансування, обмеженими можливостями внутрішнього ринку, що ускладнює управління борговою стійкістю у довгостроковій перспективі.

Аудит виявив системні недоліки під час прогнозування, планування, координації та управління, що послаблювало здатність Мінфіну прозоро управляти державним боргом відповідно до чинного нормативно-правового регулювання та кращих міжнародних практик.

2. Планування боргових показників здійснювалося без схвалених Кабінетом Міністрів України бюджетних декларацій на 2023–2025 та 2024–2026 роки і затверджених середньострокових стратегій управління державним боргом на 2023–2025 і 2025–2027 роки.

2.1. Внаслідок незастосування норм статті 33 Бюджетного кодексу України (далі – Бюджетний кодекс) проекти бюджетних декларацій на 2023–2025 та 2024–2026 роки Мінфіном не склалися, що обмежувало можливості середньострокового бюджетного планування показників фінансування, витрат на обслуговування державного боргу та граничного обсягу державного боргу і є суттєвим чинником ризику формування боргової політики. Відповідно, проекти законів про державний бюджет на 2023 та 2024 роки склалися без схвалених Кабінетом Міністрів України бюджетних декларацій на 2023–2025 та 2024–2026 роки.

2.2. Середньострокова стратегія управління державним боргом на 2021–2024 роки затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2021 року № 1291 з недотриманням строку (пізніше на шість місяців) та періоду (збільшений до чотирьох років), визначених частиною десятою статті 16 Бюджетного кодексу (у редакції, чинній на момент затвердження такої стратегії).

Внаслідок незастосування вимог частини десятої статті 16 Бюджетного кодексу, Середньострокова стратегія управління державним боргом на 2023–2025 роки Мінфіном не розроблялася і, відповідно, Кабінетом Міністрів України не затверджувалась.

Розроблений Мінфіном проект Середньострокової стратегії управління державним боргом на 2025–2027 роки Урядом не затверджений, чим не дотримані вимоги частини десятої статті 16 Бюджетного кодексу.

2.3. Плани державних запозичень до загального фонду, що подавалися разом з проектом закону про державний бюджет, склалися з недотриманням вимоги пункту 6 частини першої статті 38 Бюджетного кодексу (не містили мети та строку державних зовнішніх запозичень, не розкривали стану укладання кредитних договорів).

У рекомендаціях Керівництва Світового банку та МВФ “Розробка середньострокової стратегії управління боргом” передбачено розробку внутрішнього річного плану запозичень органом, відповідальним за управління боргом, врахування прогнозу потреби у грошових коштах з огляду на очікуване виконання бюджету, регулярне звітування про прогрес у реалізації плану перед особами, відповідальними за ухвалення рішень.

Водночас чинними нормативними актами не визначена необхідність складання плану державних запозичень після прийняття закону про державний бюджет, а також обов’язку звітування про стан його реалізації, що створює ризики ситуативного прийняття рішень та незабезпечення контролю за досягненням показників, визначених законом.

2.4. Управління державним боргом зосереджене на подоланні поточних проблем або викликів, а не на їх запобіганні.

Ризики, пов’язані з управлінням державним боргом, враховувались Мінфіном під час планування боргових показників.

Порядок здійснення контролю за ризиками, пов’язаними з управлінням державним (місцевим) боргом, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2012 року № 815 (далі – Порядок № 815), передбачає здійснення Мінфіном оцінки таких ризиків. Водночас індикатори боргових ризиків для покращення управління державним боргом Порядком № 815 не визначені.

Приклади таких індикаторів наведені в рекомендаціях Керівництва Світового банку та МВФ “Розробка середньострокової стратегії управління боргом” і можуть використовуватися для управління борговими ризиками.

2.5. Програма управління державним боргом та звіт про виконання цієї програми містять системні недоліки та порушення, що створюють репутаційні ризики, негативно впливають на прозорість та довіру кредиторів. Порядком № 815 не визначені вимоги до змісту (структури) і форми такої програми. Як наслідок, не забезпечений єдиний підхід до підготовки документа: зміст та структура затверджених Мінфіном програм управління на 2022, 2023, 2024 і 2025 роки є різними.

Програми управління державним боргом на 2023, 2024 і 2025 роки Мінфіном оприлюднені з порушенням строків, чим не дотримані вимоги пункту 6 Порядку № 815.

Звіти про виконання програми управління державним боргом за 2022 і 2023 роки не містили інформації про досягнення показника “середньозважений строк до погашення державного боргу”, чим не додержані вимоги абзацу шостого пункту 7 Порядку № 815, та оприлюднені з порушенням строків, визначених пунктом 7 цього Порядку.

3. Мінфіном спільно з Національним банком України (далі – Нацбанк) вживались заходи для підвищення привабливості облігацій внутрішньої державної позики (далі – ОВДП) у період дії воєнного стану, які сприяли розвиткові внутрішнього ринку боргових цінних паперів.

З березня 2022 року запроваджений новий інструмент внутрішніх запозичень – облігації внутрішньої державної позики “Військові облігації” (далі – Військові облігації). Обсяг таких ОВДП за 2022–2024 роки та I півріччя 2025 року становив 1 394,9 млрд грн (65,8 відс. загального обсягу державних внутрішніх запозичень). Частка Військових облігацій у власності юридичних осіб скоротилася з 98,4 відс. (2022 рік) до 79,9 відс. (червень 2025 року), фізичних – зросла з 1,6 до 17,7 відс. відповідно.

У 2023 році запроваджені стимулюючі заходи із включення банками бенчмарк-ОВДП у покриття обов’язкових резервів сприяли покращенню регулювання грошово-кредитного ринку в період дії воєнного стану та запобіганню покриття дефіциту державного бюджету через емісійні джерела.

За даними Нацбанку, на 30.06.2025 обсяг бенчмарк-ОВДП у власності банків за номінально-амортизаційною вартістю становив 323,3 млрд грн, максимальний обсяг бенчмарк-ОВДП (за нормативом 60 відс.) – 339,2 млрд гривень.

Отже, банки майже досягли максимально дозведеного рівня вкладень в ОВДП, відповідно, можливість залучення додаткових коштів через цей інструмент є обмеженою.

Частка ОВДП, які перебували у власності державного сектору на початок травня 2025 року, порівняно з початком травня 2022 року зменшилась із 72 до 60 відс., однак фінансування державного бюджету за рахунок ресурсів державних установ (Нацбанку та державних банків) усе ще залишається значним.

Заходи, вжиті Нацбанком для стимулювання нерезидентів реінвестувати отриману ними основну суму і накопичені гривневі кошти в нові ОВДП, не забезпечили досягнення очікуваних результатів: частка їх залучення на внутрішньому ринку боргових інструментів зменшилась із 4,2 до 1,1 відсотка.

За таких обставин посилюється ризик призупинення фінансування державного бюджету за рахунок державних внутрішніх запозичень.

4. Протягом 2022–2024 років та I півріччя 2025 року витрати на обслуговування та погашення державного боргу становили 3 198,9 млрд грн (20 відс. загальної суми витрат державного бюджету).

Співвідношення витрат на обслуговування та погашення державного боргу до доходів загального фонду державного бюджету за результатами 2023 і 2024 років становило 41,5 і

64,7 відс. відповідно, що свідчить про значне боргове навантаження на державний бюджет. Водночас Мінфіном здійснювались заходи з управління державним боргом, спрямовані на зменшення такого навантаження.

4.1. Встановлено, що фактичні витрати на погашення державного боргу перевищили обсяги, визначені законами про державний бюджет на відповідний рік, у 2022 (на 55,2 млрд грн, або 14 відс.) та 2024 (на 541,4 млрд грн, або майже вдвічі) роках. Водночас Мінфін не поінформував Рахункову палату та Кабінет Міністрів України про очікуване перевищення витрат на погашення державного боргу, чим не дотримані вимоги абзацу другої частини шостої статті 16 Бюджетного кодексу.

4.2. Попри значні обсяги зовнішніх запозичень, витрати на їх обслуговування та погашення (1 138,1 млрд грн) були майже вдвічі меншими за відповідні витрати за внутрішніми запозиченнями (2 061,2 млрд грн).

Це переважно зумовлено пільговими умовами укладених договорів (угод) з міжнародними фінансовими організаціями та країнами-партнерами.

Мінфіном вживались заходи з відстрочення та реструктуризації державного зовнішнього боргу.

Зокрема, за результатами реструктуризації боргове навантаження на державний бюджет у 2024 році зменшилось на понад 200 млрд гривень.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 31 січня 2001 року № 80 “Про розміщення (емісію) облігацій внутрішніх державних позик” Мінфіном у I півріччі 2025 року проведені три аукціони з обміну державних облігацій (switch-операції) на внутрішньому ринку, за рахунок яких 23 відс. боргового навантаження на державний бюджет у 2025 році (18,7 млрд грн) за державним внутрішнім боргом перенесено на 2027, 2028 і 2029 роки, решту – (62,5 млрд грн) погашено.

5. Мінфіном не забезпечене впровадження автоматизованої системи прийняття рішень з управління ліквідністю, передбачене планами заходів з реалізації Концепції з управління ліквідністю на 2020–2023 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04 листопада 2020 року № 1375-р (далі – Концепція з управління ліквідністю), та Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022–2025 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 року № 1805-р.

Це ускладнює відстеження грошових потоків, прогнозування дефіциту коштів та своєчасне погашення зобов'язань, що є особливо важливим у період дії воєнного стану.

Без відповідної інформаційної системи прогнозування руху коштів на єдиному казначейському рахунку (далі – ЄКР) та валютних рахунках Казначейства здійснюється у програмі Excel з ручним введенням даних та коригуванням окремих показників, що створює ризики допущення помилок під час такого прогнозування.

5.1. Концепція з управління ліквідністю на 2020–2023 роки передбачала затвердження методики прогнозування руху коштів на ЄКР та валютних рахунках Казначейства із встановленням, зокрема, процедури обрахунку щоденного оптимального обсягу залишку коштів на ЄКР, однак така процедура на сьогодні не встановлена.

Це не відповідає кращим міжнародним практикам щодо визначення показника “грошовий буфер” та створює ризики незабезпечення достатнього обсягу коштів на ЄКР для безперервного фінансування видатків бюджету та інших витрат у період дії воєнного стану.

Аналіз даних щодо залишків вільних коштів на ЄКР та валютних рахунках Казначейства за період з березня 2022 року до липня 2025 року засвідчив: протягом 63 днів (5,7 відс. днів періоду) Мінфін не забезпечив наявності грошового буфера на рівні дводенного обсягу вихідних потоків з ЄКР. Незабезпечення грошового буфера на рівні 2 відс. номінального ВВП протягом 463 днів (42,1 відс. днів періоду, що досліджувався)

створює ризик дефіциту коштів для безперебійного фінансування видатків державного бюджету та інших витрат.

5.2. За наявності залишків вільних коштів на ЄКР та валютних рахунках Казначейства в окремих періодах з березня 2022 року до липня 2025 року, вільні кошти на депозитних рахунках не розміщувались.

У 2022–2024 роках та I півріччі 2025 року середньоденні залишки коштів на ЄКР та валютних рахунках Казначейства перевищували 2 відс. номінального ВВП протягом 636 днів (57,9 відс. днів періоду, що досліджувався) на суму до 312,3 млрд грн та 4 відс. номінального ВВП – протягом 195 днів (17,7 відс.) на суму до 179,8 млрд гривень.

Зазначене зумовлене, зокрема, тривалістю процесу погодження і розміщення таких коштів, регламентованого Порядком розміщення тимчасово вільних коштів єдиного казначейського рахунка та коштів валютних рахунків державного бюджету на депозитних рахунках, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19 січня 2011 року № 65 (далі – Порядок № 65).

Як наслідок, втрачена можливість отримання додаткових надходжень до державного бюджету.

5.3. Мінфін не отримував необхідної для цілей управління ліквідністю ЄКР та валютних рахунків Казначейства інформації від Міністерства соціальної політики України, Національної служби здоров'я України, Міністерства оборони України та Державного агентства автомобільних доріг України. Відповідно до абзацу третього пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2022 року № 970 “Про затвердження Порядку подання інформації розпорядниками, одержувачами бюджетних коштів, іншими клієнтами Державної казначейської служби Міністерству фінансів для цілей управління ліквідністю єдиного казначейського рахунка та валютних рахунків Державної казначейської служби” подання такої інформації передбачене не пізніше ніж через шість місяців після закінчення воєнного стану. Це має істотний вплив на якість прогнозування руху коштів на ЄКР та створює ризики відхилень прогнозних показників.

Аудит засвідчив, що у 2022–2024 роках Мінфіном не дотримані граничні значення показника якості прогнозування руху коштів на ЄКР.

5.4. Незабезпечення контролю за фінансуванням державного бюджету за рахунок коштів ЄКР, недотримання граничних значень показника якості прогнозування руху коштів на ЄКР створюють ризики додаткового навантаження на державний бюджет у наступних бюджетних періодах. Загалом у 2022–2024 роках та I півріччі 2025 року залишок коштів загального фонду державного бюджету на кінець дня був від'ємним (крім 30 днів періоду) і для покриття касових розривів використовувались кошти ЄКР в обсязі 647,3 млрд гривень.

За цей період виявлено 17 випадків перевищення фактичних обсягів фінансування державного бюджету за рахунок коштів ЄКР над показниками розпису бюджету (наростаючим підсумком), у 15 з яких Казначейство не погоджувало залучення коштів ЄКР з Мінфіном, чим не дотримані вимоги абзацу другої частини четвертої статті 43 Бюджетного кодексу.

На 01.07.2025 обсяг заборгованості перед ЄКР, яка підлягає поверненню не пізніше наступного бюджетного періоду, що настане після припинення або скасування дії воєнного стану, становив 157,8 млрд гривень.

6. Оперативний облік державного боргу та правочинів з ним Мінфіном здійснювався в Інформаційно-аналітичній системі “Управління державним боргом” (далі – ІАС “УДБ”). Водночас порядок функціонування цієї системи та порядок обміну даними між Мінфіном і Казначейством з використанням ІАС “УДБ” Мінфіном не затверджені. Це унеможливило регламентоване функціонування системи та здійснення контролю за борговими операціями.

ІАС “УДБ” використовувалась Мінфіном без побудованої комплексної системи захисту інформації (далі – КСЗІ), чим порушені вимоги частини другої статті 8 Закону України “Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах”. Під час проведення Рахунковою палатою аудиту Мінфін розпочав здійснення заходів зі створення КСЗІ в ІАС “УДБ”.

Положення про порядок здійснення платежів з погашення та обслуговування державного боргу, його оперативного обліку та оперативного обліку заборгованості перед державою за позиками, наданими за рахунок кредитів, запозичених державою або під державні гарантії, затверджене наказом Мінфіну від 15 лютого 2001 року № 81-А та наказом Казначейства від 16 лютого 2001 року № 19 (далі – Положення № 81-А/19), та Порядок відображення операцій, пов’язаних з державним та гарантованим державою боргом, при плануванні та виконанні державного бюджету, затверджений наказом Мінфіну від 28 січня 2004 року № 42, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 20 лютого 2004 року за № 228/8827 (у редакції наказу Мінфіну від 30 листопада 2010 року № 1483), не містять вимог щодо здійснення оперативного обліку державного боргу та інших правочинів з борговими операціями, зокрема цими документами не врегульовані особливості відображення / занесення первинних показників (умов договорів), їх змін, а також проведення аудитів отриманих позик, передбачених умовами укладених угод, не встановлений і алгоритм контролю за виконанням умов договорів.

6.1. Через незабезпечення методологічного регулювання Мінфін допустив низку системних порушень та недоліків. Результати аудиту засвідчили, зокрема:

без визначених організаційно-методологічних засад державні запозичення здійснювалися у різний спосіб: угоди з комерційними банками переважно укладалися за результатами відбору шляхом аналізу пропозицій і визначення оптимальних умов. Водночас у 20 відс. випадків угоди укладалися за підсумками переговорних процедур, що давало змогу по-різному трактувати умови такого вибору та ускладнювало аудиторську оцінку визначення оптимальних умов договору;

внаслідок невизначення у Положенні № 81-А/19 строків подання Мінфіном до Казначейства розпоряджень про відображення операцій за спеціальним фондом державного бюджету, в 40 відс. випадків такі розпорядження надсилалися через 23–30 днів після отримання листів від кредиторів про вибірку коштів;

при внесенні змін до умов кредитних договорів з іноземними комерційними банками, зумовлених укладанням додаткової угоди, у 100 відс. випадків інформація про первинні умови цих договорів не зберігалась, а замінювалась новими записами, що призвело до втрати даних щодо умов первинних договорів та неможливості здійснити аналіз таких запозичень;

порушення Мінфіном вимог пункту 3 Положення № 81-А/19 щодо строків надсилання до Казначейства розпоряджень про перерахування коштів за кредитними договорами, у 19 відс. випадків (30 з 157 розпоряджень) створювало ризики недотримання графіків платежів за такими договорами, додаткового навантаження на державний бюджет за умов застосування штрафних санкцій;

інформація про стан виконання кредитних угод з Міжнародним банком реконструкції та розвитку, а саме щодо проведення аудитів отриманих позик, передбачених умовами укладених угод, майже у 38 відс. випадків не вносилося до ІАС “УДБ”, що унеможливило здійснення моніторингу виконання умов договору та свідчить про недостатній контроль за виконанням таких договорів.

7. Частиною четвертою статті 18 Бюджетного кодексу, зокрема, визначено: з метою забезпечення дотримання граничних обсягів державного (місцевого) боргу Боргове агентство України веде Реєстр державного боргу і гарантованого державою боргу.

На офіційному вебсайті Мінфіну розміщувалась інформація про стан державного та гарантованого державою боргу та платежі за державним боргом за чинними угодами (щомісячно) а також основні умови розміщення облігацій зовнішньої державної позики, що знаходяться в обігу (<https://www.mof.gov.ua/uk/borgova-politika>), та інформація про ОВДП після проведення аукціонів (щотижнево).

За інформацією Мінфіну, Реєстр державного боргу і гарантованого державою боргу ведеться ним в ІАС “УДБ”.

Бюджетним кодексом встановлено, що Реєстр державного боргу і гарантованого державою боргу є інформаційною системою боргових і гарантійних зобов’язань держави, що включає умови кредитних договорів і розміщення (емісії) державних цінних паперів та умови надання державних гарантій, відомості про стан обслуговування і погашення державного боргу.

Водночас нормативний акт щодо ведення такого Реєстру як інформаційної системи або його ведення в ІАС “УДБ” станом на 25.08.2025 не затверджений. Технічна специфікація “Послуги із супроводження комп’ютерної програми “Інформаційно-аналітична система “Управління державним боргом” також не містить такої інформації.

2. Рекомендації (пропозиції) Рахункової палати:

1. Кабінету Міністрів України рекомендовано доручити Мінфіну спільно з Казначейством підготувати та внести в установленому порядку на розгляд Уряду проєкт постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Порядку № 65 у частині вдосконалення порядку розміщення тимчасово вільних коштів ЄКР та коштів валютних рахунків державного бюджету на депозитних рахунках.

2. Мінфіну рекомендовано:

2.1. Забезпечити:

2.1.1. здійснення контролю за управлінням державним боргом, визначивши організаційно-методологічні засади такого управління, з метою створення цілісного, системного процесу з управління державним боргом (до 01.04.2026);

2.1.2. отримання для ІАС “УДБ” сертифіката відповідності стандарту інформаційної безпеки, виданого органом з оцінки відповідності (до 01.04.2026).

2.2. Пришвидшити розробку та впровадження інформаційної системи прогнозування руху коштів на ЄКР та валютних рахунках Казначейства для належного управління ліквідністю (до 31.12.2026).

2.3. Затвердити механізм функціонування:

2.3.1. ІАС “УДБ” та обміну даними між Мінфіном і Казначейством з використанням ІАС “УДБ” для здійснення оперативного обліку державного боргу, узгодженості дій користувачів, забезпечення контролю та прозорості (до 01.07.2026);

2.3.2. Реєстру державного боргу і гарантованого державою боргу з метою забезпечення його наповнення та адміністрування (до 01.05.2026).

2.4. Розглянути питання щодо:

2.4.1. розроблення внутрішнього річного плану державних запозичень, врахування прогнозу потреби у грошових коштах з огляду на очікуване виконання бюджету; регулярного звітування про реалізацію плану перед особами, відповідальними за ухвалення рішень з питань управління державним боргом (до 01.02.2026);

2.4.2. визначення та використання індикаторів боргових ризиків для удосконалення системи управління борговими ризиками (до 01.06.2026);

2.4.3. розроблення єдиного цілісного документа, що, зокрема, визначатиме цілі, заходи та інструменти управління державним боргом для забезпечення управління державним боргом, дотримання принципу публічності та прозорості (до 01.01.2026);

2.4.4. підготовки та оприлюднення щорічного звіту про результати управління державним боргом та гарантованим державою боргом для забезпечення прозорості, підзвітності та контролю над борговою політикою держави (до 01.04.2026);

2.4.5. унормування запровадження грошового буфера (щоденного оптимального обсягу залишку коштів на ЄКР та валютних рахунках Казначейства) з метою забезпечення управління ліквідністю з урахуванням вимог воєнного стану (до 01.06.2026);

2.4.6. обміну інформацією між Мінфіном та Нацбанком, зокрема, про стан і прогнози ліквідності та з інших питань у частині управління державним боргом (постійно);

2.4.7. визначення організаційно-методологічних засад здійснення державних зовнішніх запозичень в іноземних комерційних банках, інших іноземних фінансових установах (до 01.07.2026).

2.5. Спільно з Казначейством розглянути питання про внесення змін до Положення № 81-А/19 щодо визначення строків подання Мінфіном до Казначейства розпорядження про відображення в обліку виконання державного бюджету операцій з надходжень до спеціального фонду державного бюджету (до 01.04.2026).

2.6. Вжити заходів щодо погодження Казначейством з Мінфіном залучення коштів ЄКР для покриття тимчасових касових розривів загального фонду державного бюджету понад обсяги, встановлені розписом бюджету (постійно).

3. Перелік запланованих об'єктом контролю заходів:

Мінфіном розроблено План заходів реагування на рішення Рахункової палати:

для виконання рекомендації 2.1.1:

визначити та розробити організаційно-методологічні засади управління державним боргом (до 01.04.2026);

рекомендації 2.1.2:

впровадити заходи захисту, визначені в цільовому профілі безпеки, розробленому на основі базового профілю безпеки системи, де обробляється відкрита або конфіденційна інформація, затвердженого наказом Адміністрації Держспецзв'язку спеціального зв'язку та захисту інформації України (далі – Держспецзв'язок) від 30.06.2025 № 409 для ІАС “УДБ” (до 01.09.2026);

провести оцінювання дотримання вимог цільового профілю безпеки ІАС “УДБ” (до 15.12.2026);

оформити та подати Адміністрації Держспецзв'язку авторизаційного листа (до 16.12.2026);

включити ІАС “УДБ” до переліку авторизованих систем з безпеки Адміністрацією Держспецзв'язку (протягом десяти робочих днів на підставі поданого в установленому порядку авторизаційного листа);

рекомендації 2.2.2:

підготувати Концепційну записку та технічні вимоги щодо створення системи “е-Ліквідність” (до 31.03.2026);

створити прототип модуля бази даних (до 01.06.2026);

впровадити систему “е-Ліквідність” (не пізніше 9 місяців після припинення або скасування дії воєнного стану);

рекомендації 2.3.1:

розробити механізм обміну даними між Мінфіном і Казначейством з використанням ІАС “УДБ” для здійснення оперативного обліку державного боргу (до 01.07.2026);

рекомендації 2.3.2:

розробити методологічні рекомендації (засади) механізму функціонування Реєстру державного боргу і гарантованого державою боргу (до 01.05.2026);

рекомендації 2.4.1:

розробити внутрішній план державних запозичень з урахування рекомендацій Світового банку та Міжнародного валютного фонду (до 01.02.2026);

рекомендації 2.4.2:

розробити положення / методологічні засади про управління ризиками, пов'язаними з державним боргом (до 01.06.2026);

рекомендації 2.4.3:

розробити проєкт постанови Кабінету Міністрів України “Про затвердження Середньострокової стратегії управління державним боргом на 2026–2028 роки”, якою пропонується визнати як таку, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2012 року № 815 “Про затвердження Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом” та передбачено розроблення Програми управління державним боргом, яка після оновлення формату Стратегії (починаючи з 2018 року) певною мірою дублює її положення, що є недоцільним та призводить до розпорошення питань управління державним боргом у різних документах (до 01.01.2026);

рекомендації 2.4.4:

підготувати та оприлюднити звіт про результати управління державним боргом та гарантованим державою боргом (до 01.04.2026);

рекомендації 2.4.5:

затвердити наказ Мінфіну, у якому буде введено запровадження буферу ліквідності (до 01.06.2026);

рекомендації 2.4.6:

передбачити в системі «е-Ліквідність» можливість обміну інформацією між Мінфіном та зовнішніми користувачами про стан і прогнозування ліквідності (не пізніше 9 місяців після припинення або скасування дії воєнного стану);

рекомендації 2.4.7:

розробити проєкт Порядку підготовки та реалізації проєктів за рахунок кредитів (позик), які залучає держава від іноземних держав та іноземних фінансових установ, яким, зокрема, визначатимуться організаційні засади здійснення державних зовнішніх запозичень (до 01.07.2026);

рекомендації 2.5:

внести зміни до Положення про порядок здійснення платежів з погашення та обслуговування державного боргу, його оперативного обліку та оперативного обліку заборгованості перед державою за позиками, наданими за рахунок кредитів, залучених державою або під державні гарантії, затвердженого наказом Міністерства фінансів України та Державного казначейства України від 15.02.2001 № 81-А/19 (до 01.04.2026);

рекомендації 2.6:

Мінфін розглядатиме пропозиції щодо обсягу залучення коштів єдиного казначейського рахунка понад показники розпису у разі звернення Казначейства з пропозиціями та розрахунками відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31 березня 2021 року № 307 “Про затвердження Порядку покриття тимчасових касових розривів загального фонду державного бюджету”.

4. Висновки щодо реалізованих об'єктом контролю заходів:

Виконання наданих Рахунковою палатою рекомендацій (пропозицій) розпочато.

Мінфіном надано План заходів реагування Міністерства фінансів України на рішення Рахункової палати від 11.11.2025 № 27-1, в якому визначено заплановані заходи та терміни їх виконання.

Постановою Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2025 року № 1716 затверджено Середньострокову стратегію управління державним боргом на 2026–2028 роки, яка визначає цілі, заходи та інструменти управління державним боргом для забезпечення управління державним боргом, дотримання принципу публічності та прозорості.

Оцінивши надану інформацію та документи, що підтверджують виконання рекомендацій (пропозицій), Рахункова палата дійшла висновків, що з 15 наданих Рахунковою палатою рекомендацій виконано одну, розпочато виконання та впроваджуються 14 рекомендацій.

Статус впровадження рекомендацій (пропозицій) станом на 01.01.2026 детально оцінено у додатку до цього інформаційного повідомлення.

Рахункова палата контролюватиме виконання рекомендацій (пропозицій) та інформуватиме суспільство про стан їх реалізації.

Голова Рахункової палати

Ольга ПІЩАНСЬКА

Додаток
до Інформаційного повідомлення
про виконання рішення
Рахункової палати
від 11 листопада 2025 року № 27-1

**Оцінка впровадження рекомендацій (пропозицій) за результатами аудиту відповідності
на тему “Управління державним боргом”**

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
1. Кабінету Міністрів України доручити Мінфіну спільно з Казначейством				
1.1	Підготувати та внести в установленому порядку на розгляд Уряду проект постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Порядку № 65 у частині вдосконалення порядку розміщення тимчасово вільних коштів ЄКР та коштів валютних рахунків державного бюджету на депозитних рахунках	За інформацією Мінфіну, питання внесення змін до Порядку № 65 включене до проекту Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2026–2030 роки та операційного плану з її реалізації (строк виконання – 2027 рік)		Розпочато
2. Мінфіну				
2.1	Забезпечити здійснення контролю за управлінням державним боргом, визначивши організаційно-методологічні засади такого управління, з метою створення цілісного, системного процесу з управління державним боргом (до 01.04.2026)			Розпочато
2.2	Забезпечити отримання для ІАС “УДБ” сертифіката відповідності стандарту інформаційної безпеки, виданого органом з оцінки відповідності (до 01.04.2026)			Розпочато

Документ СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
06-41/3 від 13.01.2026 11:33
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000445438008FCED800
Підписувач Піщанська Ольга Станіславівна
Дійсний з 11.09.2024 0:00:00 по 10.09.2026 23:59:59

Продовження додатка

2.3	Пришвидшити розробку та впровадження інформаційної системи прогнозування руху коштів на ЄКР та валютних рахунках Казначейства для належного управління ліквідністю (до 31.12.2026)			Розпочато
2.4	Затвердити механізм функціонування ІАС “УДБ” та обміну даними між Мінфіном і Казначейством з використанням ІАС “УДБ” для здійснення оперативного обліку державного боргу, узгодженості дій користувачів, забезпечення контролю та прозорості (до 01.07.2026)			Розпочато
2.5	Затвердити механізм функціонування Реєстру державного боргу і гарантованого державою боргу з метою забезпечення його наповнення та адміністрування (до 01.05.2026)			Розпочато
2.6	Розглянути питання щодо розроблення внутрішнього річного плану державних запозичень, врахування прогнозу потреби у грошових коштах з огляду на очікуване виконання бюджету; регулярного звітування про реалізацію плану перед особами, відповідальними за ухвалення рішень з питань управління державним боргом (до 01.02.2026)			Розпочато
2.7	Розглянути питання щодо визначення та використання індикаторів боргових ризиків для вдосконалення системи управління борговими ризиками (до 01.06.2026)			Розпочато
2.8	Розглянути питання щодо розроблення єдиного цілісного документа, що, зокрема, визначатиме цілі, заходи та інструменти управління державним боргом для забезпечення управління державним боргом,	Постановою Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2025 року № 1716 затверджено Середньострокову стратегію управління державним боргом на 2026–2028 роки, яка	Прийнято	Виконано

Документ СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
06-41/3 від 13.01.2026 11:33
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000445438008FCED800
Підписувач Піщанська Ольга Станіславівна
Дійсний з 11.09.2024 0:00:00 по 10.09.2026 23:59:59

	дотримання принципу публічності та прозорості (до 01.01.2026)	визначає цілі, заходи та інструменти управління державним боргом для забезпечення управління державним боргом, дотримання принципу публічності та прозорості. Згідно з абзацом третім цієї постанови визнано такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2012 року № 815 “Про затвердження Порядку здійснення контролю за ризиками, пов’язаними з управлінням державним (місцевим) боргом”		
2.9	Розглянути питання щодо підготовки та оприлюднення щорічного звіту про результати управління державним боргом та гарантованим державою боргом для забезпечення прозорості, підзвітності та контролю над борговою політикою держави (до 01.04.2026)			Розпочато
2.10	Розглянути питання щодо унормування запровадження грошового буфера (щоденного оптимального обсягу залишку коштів на ЄКР та валютних рахунках Казначейства) з метою забезпечення управління ліквідністю з урахуванням вимог воєнного стану (до 01.06.2026)			Розпочато
2.11	Розглянути питання щодо обміну інформацією між Мінфіном та Нацбанком, зокрема, про стан і прогнози ліквідності та з інших питань у частині управління державним боргом (постійно)	За інформацією Мінфіну, повноцінний обмін інформацією із дотриманням заходів безпеки стане можливим лише після впровадження інформаційної системи прогнозування руху коштів. Функціонування цієї системи забезпечить достовірність даних та безпечні канали обміну. Наразі обмін інформацією щодо стану ліквідності		Розпочато

		здійснюється в межах нарад з фінансової стабільності, які проводить Рада з фінансової стабільності. Впровадження системи “е-Ліквідність”, яка передбачатиме можливість обміну інформацією між Мінфіном та зовнішніми користувачами про стан і прогнози ліквідності, планується не пізніше 9 місяців після припинення або скасування дії воєнного стану		
2.12	Розглянути питання щодо визначення організаційно-методологічних засад здійснення державних зовнішніх запозичень в іноземних комерційних банках, інших іноземних фінансових установах (до 01.07.2026)			Розпочато
2.13	Спільно з Казначейством розглянути питання про внесення змін до Положення № 81-А/19 щодо визначення строків подання Мінфіном до Казначейства розпорядження про відображення в обліку виконання державного бюджету операцій з надходжень до спеціального фонду державного бюджету (до 01.04.2026)			Розпочато
2.14	Вжити заходів щодо погодження Казначейством з Мінфіном залучення коштів ЄКР для покриття тимчасових касових розривів загального фонду державного бюджету понад обсяги, встановлені розписом бюджету (постійно)	Мінфін розглядатиме пропозиції щодо обсягу залучення коштів єдиного казначейського рахунка понад показники розпису у разі звернення Казначейства з пропозиціями та розрахунками відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31 березня 2021 року № 307 “Про затвердження Порядку покриття тимчасових касових розривів загального фонду державного бюджету”		Розпочато

